

Masarykova univerzita	
Fakulta	Filozofická fakulta
Obor řízení	Dějiny konkrétních literatur (románské literatury)
Uchazeč	PhDr. Pavla Doležalová, Ph.D.
Pracoviště uchazeče	Filozofická fakulta, Masarykova univerzita
Habilitační práce	Nová Astrea. Překlad s výkladem nejen o Seladonovi a nových Arkádiích
<u>Složení komise</u>	
Předseda	prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc. <i>Filozofická fakulta, Masarykova univerzita</i>
Členové	prof. PhDr. Zuzana Malinová, CSc. <i>Univerzita Komenského v Bratislavě</i> Prof. Cliona Ní Ríordáin <i>Univerzita Sorbonne Nouvelle - Paříž 3</i> prof. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D. <i>Univerzita Karlova</i> doc. PhDr. Marie Voždová, Ph.D. <i>Univerzita Palackého v Olomouci</i>

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

PhD. Pavla Doležalová, Ph.D. je absolventka brněnské romanistiky (1988), kde také obhájila titul PhDr. (1989) a získala titul Ph.D. (1998). Pohled na její kariéru nabízí kombinaci několika aktivit: tlumočnictví a překladatelství (1988-1990, Velethry Brno), lektorát češtiny (Université de Bourgogne; 1999-2000), univerzitní výuku francouzské literatury a překladatelství, nejprve na Pedagogické fakultě MU (1990-2001), poté na Ústavu románských jazyků a literatur FF MU (externě 2010-2014; jako odborná asistentka od 2014). Souběžně překládá a tlumočí, jak o tom svědčí rozsáhlá publikační činnost. Mezi třicítkou knižních překladů najdeme vysoce odborné práce z oblasti dějin, sociologie, filozofie a politologie (Émile Durkheim, Anne-Marie Thiesse, Mona Ozouf, Marcel Gauchet, René Girard, Jacob Neusner, Michel Winock, Alain Finkielkraut, Fabrice Hdjadj, Roger Scruton aj.). Přičteme-li k tomu překlady desítky odborných studií pro odborné časopisy (většinou Kontexty a Církevní dějiny), nabídnou se nám obraz systematické práce na zpřístupnění rozsáhlých oblastí poznání českým odborníkům, z nichž dnes již řada z nich bohužel nečte francouzštinu a většinu francouzské odborné reflexe čerpá zprostředkovaně (a tím i poněkud v jiné interpretaci) přes anglosaskou French Theory. Netřeba zdůrazňovat, že odborné překlady vyžadují vzdělanost, terminologickou koherenci a přesnost. Pavla Doležalová překládá též beletrii, např. román Dora Bruderová Patricie Modiana. Překládá také z češtiny do francouzštiny (např. Jiří Kroupa, La Moravie à l'âge baroque 1670-1790) a tyto překlady jsou uveřejňovány ve Francii. K této vysoce odborné překladatelské činnosti patří i teoretická reflexe, byť ve srovnání s množstvím překladů se zdá její publikační činnost skromnější, krom jiného i proto, že překladatelé nedisponují plejádou impaktovaných periodik. Celkově má na svém kontě 40 slovníkových hesel (Slovník francouzsky píšících spisovatelů a Slovník autorů pro děti a mládež), 14 odborných článků, včetně zahraničních, zejména v Nouveaux Cahiers François Mauriac, jsouc místopředsedkyní Sociétés François Mauriac (od r. 2020) a dlouholetou spolupracovnicí Université de Bordeaux. K zahraniční dimenzi vědecké práce Pavly Doležalové patří i členství v redakční radě časopisu Verbum Analecta Neolatina (Pázmány Péter Catholic University). V letech 2015-2017 uspořádala v Brně tři mezinárodní translátologické konference. Vědecky a tvůrčí profil Pavly Doležalové se promítá do ohlasů, a to jak počtem, tak profilem časopisů. Vedle citací v časopisech řazených do WoS a Scopus (4), knih a recenzovaných odborných časopisů (18), zde najdeme recenze překladů v časopisech Dějiny a současnost, Host, www.iliteratura.cz, tedy tam, kde se o nových knihách pro odborníky a širší kulturní veřejnost referuje. V registru RUV náleží Pavla Doležalová k nejvýznamnějším autorům Masarykovy univerzity. Pavla Doležalová ve své odborné a tvůrčí činnosti propojuje literárně historickou, literárně teoretickou a translátologickou reflexi. Výrazně to dokazuje její habilitační práce Nová Astrea: Překlad s výkladem nejen o Seladonovi a nových Arkádiích, která je výstupem grantu Ministerstva kultury ČR (2015-2017).

Závěr: Vědecká / umělecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Dějiny konkrétních literatur (románské literatury).

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Pavla Doležalová je klíčovou osobností programu magisterského Překladatelství románských a germánských jazyků, kde vede většinu odborných kurzů. Pod jejím vedením obhájilo diplomové práce 40 studentů, 6 dalších magistrů Pavla Doležalová vede. V současnosti připravuje k doktorské zkoušce jednu zahraniční doktorandku. S pedagogickou činností souvisí členství v komisích a programových radách, ale také řada dalších činností: výuka na Univerzitě třetího věku, debaty a diskuse v rámci festivalu Bonjour, Brno, Belles Étrangères (Dijon, Francie), publikace překladatelských prací studentů, spolupráce na mezinárodní studentské Goncourtově ceně (2020-2022). I v pedagogické oblasti se potvrzuje mezinárodní rozměr habilitandky.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Dějiny konkrétních literatur (románské literatury).

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Výběr oponentů se zaměřil na odborníky mající dlouholetou teoretickou a praktickou zkušenost s translatologií. Všichni tři oponenti vysoce hodnotí kvalitu habilitační publikace.

Prof. Hrbata:

„Autorka zvolila náročnou, několikastupňovou metodiku, resp. tři hlediska: literární vědy, teorie překladu (včetně textologických problémů) a hermeneutiky, z nichž nejbližší jsou jí celkem přirozeně poslední dvě jmenovaná. [...] Ve středu autorčiných analýz a pozorování jsou pochopitelně specifika a subtilnosti poetiky pastorálního románu, přesně a ve vymezeném kontextu velmi přínosně a čtivě pojmenované hned v Úvodu, na pozadí přiblížené historie a povahy d'Urfého Astrey a její o sto let starší adaptace. Vyzdvihují zvláště poznámky o koexistenci náboženství či o náboženském synkretismu v pastorále, o „pedagogickém idealismu“, nebo naproti tomu o „metodickém hédonismu“, dále o alegorismu či symbolismu, o genezi pastýřské společnosti, delimitaci a typologii její země. Přesvědčivý je výklad dobových metatextů i náčrt literárního vlivu Astrey u významných francouzských spisovatelů (snad by se vzhledem k našemu kontextu hodilo zmínit, a to v rámci velkých evropských idyl, i jméno B. Němcové...). Protože funkčně navazuje na současnou i starší sekundární literaturu, nemohl autorce uniknout topos „Et in Arcadia ego“ – tj. není Arkádie bez hrobu, jak vnímáme na Poussinových obrazech: „Le ton élégiaque qui baigne l'Arcadie est une tonalité du temps“, (V. Delecroix: Poussin. Une journée en Arcadie, 2015). Panofského geniální interpretace tohoto úsloví a této situace je pak nápaditě rozvíjena v kapitole o dalších Arkádiích. – Pozdější obliba románu byla připomenuta hned v Úvodu, ve 4. části práce pak dr. Doležalová případně a zajímavě sleduje i analyzuje kontinuitu Arkádií či galantních her v současné literatuře.“

Doc. Truhlářová:

„Pavla Doležalová k téme přistoupila s literárnohistorickou, literárnoteoretickou aj translatologickou znalostí problematiky a přitom aj s ohľadom na širšie (nielen akademické) využitie svoj ho výskumu, keďže podstatnou súčasťou jej práce je preklad. Ten je popri všetkej vedeckej erudícii v predhovore, v ďalších sprievodných štúdiách, v poznámkách pod čiarou a po nepochybné náročnej lingvistickej, štylistickej, historickej, kultúrno-literárnej interpretácii originálneho textu „neakademický,“ súčasný, zrozumiteľný a čitateľsky priťažlivý. Autorke sa tak podařilo spojiť do jedného celku vysoko erudovaný prístup vo výklade a objasnení okolností vzniku a fungovania dôležitého európskeho (francúzskeho) literárneho fenoménu - pastorálny, preciózny román (o ktorom sa na viacerých miestach možno až trochu pričasto zmieňuje ako o mrtvom žánri a kladie si otázku o jeho relevancii v súčasnosti) - s jeho predstavením dnešnému živému čitateľovi 21. storočia. Usiluje sa teda o taký prístup k staršej (francúzskej) literatúre, aký vo svojej tvorbe presadzoval napríklad na Slovensku Jozef Felix (Dante, Villon a i.) a aký v českom prostredí v súvislosti s W. Shakespearem presadzuje Martin Hilský.“

Doc. Zbyněk Fišer:

„Publikace je smysluplně a promyšleně komponována. [...] Teoretické výklady jsou rozloženy v práci tak, aby ozřejmily čtenáři problematiku ze všech potřebných aspektů a umožnily mu adekvátní recepci. Specifika této habilitační práce totiž spočívají v tom, že spis předkládá preklad staršieho literárneho diela z francouzštiny do súčasnej češtiny a súčasne translatologický výklad metodologie prekladání literárneho textu, respektive odborný komentář prekladatelky a teoreticky v jedné osobě. Na konkrétním a dostupném translatu může čtenář bezprostředně pozorovat, jak jsou teoretické zásady prekladu uvedeny do praxe, a pokud si nad něčím jako čtenář láme hlavu, může se v dostupné publikaci poučit o jednotlivých aspektech, faktorech a strategiích ideálního prekladatelského procesu. Taková komunikační situace klade nesmírné nároky na odbornost, znalosti, textotvorné kompetence a kreativitu prekladatele coby experta na poli umělecké literatury. Ty autorka předložené habilitační práce prokazuje v plné míře, zřetelně a úspěšně. Tím mám také na mysli skutečnost, že byť se jedná o teoretický spis, je látka podávána tak lehce a srozumitelně, že jeho četba udrží neustále naši pozornost ve všech motivických oblastech. Prekladatelka a translatoložka Pavla Doležalová je ovšem rovněž zkušená ve výkladu textu, a právě hermeneutiku chápe jako klíč k úspěšnému prekladání.“

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Dějiny konkrétních literatur (románské literatury).

Výsledek tajného hlasování komise

Hlasování se uskutečnilo: elektronicky

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh **jmenovat uchazeče docentem** v oboru Dějiny konkrétních literatur (románské literatury).

V Brně dne 18.09.2023

prof. PhDr. Petr Kylaoušek, CSc.

.....